

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور

برنجی سنه : ایلکینجی جلد

نومرو : ۱۵

۲۰ تشرین ثانی ۳۳۷

اربع موعود و صنعتگر

۲

قارواشی و ریه‌را

ریه‌را

ایتالیا (رونه سسانس) ی اشناسنده بر سیل
کی ده‌ها آثار صنعت
آفتیذنی ایچون آلتون
عصری تمسبه ابدیان اون
آلتیجی عصرک موکندده
رومانک هر طرفی، آلتک
معبدی ، پاپانک سرائی ،
اصنافک دکای آتشنک
قائله و خارق‌العاده جدالاره صحنه اولودی .
صحنه دوکوشه‌لر : قورده‌بو، بر امانت ، فرابار
ولومه‌او ، آندرم‌آدل صارتو ، ژول رومین ایله
ازواشی و ریه‌را اسنده‌کی دیولر ایدی .

ریخنده یازمیشدر [۲] ، بویکی طاقم بر رینه‌جک جوق
کزه‌کده‌در . طاقلردن بری ده‌مین دیدیم کی
سکدارده سلیمیه‌ده خراب بر تکیه‌درونده پرتو پاشا
لتخانه‌سندده ، دیکری ایسه باب عالی‌نک خارج‌انظاری
پوسی قارشوسنده کاش حاجی بشیر آفا مدرسه‌سند
رونده‌کی کتبخانه‌ده‌در . نه‌قدر یازینی که هر ایکی
فک‌ده یازیلری بوزوچ‌ده‌در و بر جوق برلرده
برلوح‌لر قوتولدی‌لر حالده اوسرلوحه‌یه عائد تفصیلات
زیطامش و صحیفه‌لر بوش بر اقلیمشدر .. بو بوشاق‌لره
تایله هر ایکی نسخه‌نک‌ده یا اولیا چلی متروک‌اندن
لان مسوده‌اوراندن استساخ ایدیلکنکه ویا اولیا
م‌حومک بوسرلوحه‌لر کز برلری‌لر دولوره‌جق مملو‌مانه
ای ایدن نولمری غائب ایدیلکنکه حکم ایتمک ایجاب
لیبور ..

اوقاف‌هابون و معارف‌نظارت جلیله‌لرندده ملک‌نک
اصیل واک فاضل بر عائله‌سندک جوق فاضل و قدر
نیمت‌بیلر بر نعل‌نجی‌ایش باشند بولندی‌لر بر صرعه‌ده
« تورکارک جوق اصیل بر شخصیتی اولوب قانونی
اطمان ساجاندن دردنجی سلطان مراده قدر بر جوق
شاه‌لره قویو بجی باشیاق اغتش محترم صنعتکار درویش
دینک بیک‌اهتمام ایله یتیش‌دردیکی مخدوم‌ادیجی-وکیلی
اولیای ی‌ریا « نک « سیاحت یارسل‌الله ! »
جه‌جهان نورده‌ایله آتیلدی‌لر بیوک و یک‌مستثنی
رکذشت بتون تفصیلاتیله مصحح ، منقح و تمام بر
یا ایله ملته اهدا و تقدیم ایدیلدی‌لر سیه‌سه ، هیمز ایچون
مطلو ! ..

شیشی ، ۱۰ تشرین ثانی ۱۳۳۷

امین چلی اوغولردن :

دورقور کلبلی رفعت

[۲] هر ایکی تمام طاقده‌ده اوتجی جلدک
یتنده « ثم‌الکتاب فی شهر ربیع‌الآخر سنة خمس
سین و مائة و الف بحافظ‌القرآن احمد سرائ غلظه »
زه‌سی یازیلیدر .

آرتق‌وه‌نسی ورائه‌ل، صنعتک آوزونی‌نه‌مشار،
یتیم‌شار و آلتی میکل آنز او بهت آور جله‌سایه ،
ایریشیله‌بیلجک الک‌سوک مرحله‌به‌واره‌میشدر . مادامکه
بوفوق‌البشر انسانلر یابیلجق سوک شیشی یا‌مشار ،
وسویله‌جک سوک سوزی سویله‌میشدر ؛ اونلرک
آفولندن صوکره کان صنعتکارلر ، بر طاسخ کی
آزیمی نفوذلرینک یانی باشند آرتق تعقیب و تعقیبدن
باشقه نه‌یابا بیلیرلر ؟ (ده‌قاندانس) ک مجدی اولان
بومکتب ، طرز و اصول سنه‌لرندن دفتنه بولمش بر
آدم سسی ایشیدبورز . بوسیجه‌ی جقاران قورقونج
و عبوس (قارواشی) در . بولندی‌لر دفتنه‌ده‌میتنددر .

قارواشی

آرتق‌پورصومش، پورولمش،
اعتباری و (آقاده‌میک)
برشکله کیرمش اولان‌رسم،
تکرار طبعته رجوع‌ایتد .
یرطلی و تازمه عصاره ایله
تکرار جانل‌دیر یازیلیدر .

فقط بودعونه قارشو بوتون مدعولر صاغیر و خنده‌وردر .
بو بوک‌میکل آنزک و آهنگدار رافائلک کچدیکی بولدن
انحراف ایتمک ممکنیدر ؟ جائزیدر ؟
بناء‌علیه بوتون معاصرلری قارواشینک معارضی .
درلر . رسنده ره‌آلیمک یابایی اولان بو آدم بعدما
فکرینجی رقیب‌لرینه فی‌رجه‌سایه ، اولدی‌لر تقدیرده‌مخچر یله
قبول ایشدیرمکه چالیشاقددر . بوسعیندده کندیسنه
کندیسندن ده‌ماهر بر کچ‌اسپانیول التحاق‌ایله‌میشدر ؛
ژوزه ریه‌را ..

*

قارواشی و ریه‌را بنوه‌نوتو چالایینک روحی
نمادی ایشدیردن ایکی اسم .. ایکی بو بوک صنعتکار
وایکی قورقونج حیدود .. یالکیز بولر ، کندیلرینی
آدم آدم تعقیب ایتمک‌کمز امکانی‌ورمن خالار‌انظاری
یازمامیشلردر . بزبرلرینه کرفت‌اولش قاریشیق‌حیاتلری
تاریخک‌وزمانک طاقی ایچنده تدقیق ایدیم‌میکل ایچون
آلتیمده‌ایکی منبع‌وارددر . بری معاصرلرندن (واساری) نک،
دیکری یته معاصرلرندن (آرنه‌ن) اسنده‌کی وقعه
نویسک مکتوب‌لریدر . بولرک ایکسی‌ده ؟ (رآیزم)
مکتبک بانیسی اولاسه بیلله ، ایلاک بو بوک ولورد
ممنی اولدی‌لر ایچون ریه‌رایه ده‌ا جوق اهمیت ویر-
میشلردر . بوندن‌دولای قارواشینک حیات زهر روحی
کی قراکاف قالیور . بیلدی‌کمز شیشی روماده بر جوق
جدالندن صوکره الک بو بوک رقیب (لودومینیکن) ی
قتل ایدمک نابولی‌به فرار ایتمه‌سی و اوراده سنه‌لرجه
صافق برجانی کی قورصانلره سورومش اولمیشدر .
۱۵۹۶ ده دوغان (میکلی آنز کمریکی قارواشی) [*]
قرق باشندده ، دکز کتارنده برسانلی ایچنه هنوز
سیرقت ایشدیکی مجوه‌لر و بارلر جیبندده اولدی‌لر حالده
مقتول بولمیشدر .

(ژوزه ریه‌را) ۱۵۸۸ ده اسپانیاده (ژانویا)

[*] بو بوک‌میکل آنزک‌اسمی (میکلی آنز بو اوناواریشی) در .

شهرنده دوغمیشدر . بو کنج رسام نابولی‌به آتاق
باصار باصا قارواشی ایله قارشیشیور . ریه‌رانک
خشین اسپانیول روحده بو قائل صنعتکارک سرت
فریجه‌لری مساعد بر زمین بولمیشدر . استادنی ایلاک
خقلوده‌ده بولان‌رهر آرتق داما ایلری به‌کتیه‌جک
ونا بولدی سنه‌لرجه قارواشی ایله ، مقتول جسدرک
اوکندده تشریح‌ه چالیشاقددر . بو ایکی سرت دماغ
کونلرجه ده‌شیلمش انسان وجودلرینک قان‌وقوسنی
تنفس ایدمک دامارلری ، سیکیلرلری ، کیکیلری
تدقیق ایدیبورلر ، و میدانه کتیردکاری اثرلرده ،
نمشارک و آچیق یارالرک و بریدی-صندمه-نفرته
قارشیشیلنور و بو ایکی رسام دائماً آچدر . بوتون
دماغلر (یوچه‌الی) نک (رافائل) نک (قوردرز) نک
ایچمه ، رؤیای ، ویده‌آل کوزه‌لکاری ایله هنوز مست
اولدیفندن طبیعتک حقیقتک چیرک‌لکاری کورمک
ایستهمه‌مکده‌در . قارواشی ایله ریه‌رانک هر یی
کتیره‌نرکی کی ، اطرافلری دائماً لاقیدی واستنزا
ایله محاطدر . برکون قارواشینک خنجع حادثه‌قلیله
بوسوتون یالکیز قالان ریه‌را آچلقدن اوله‌مک
ایچون رومایه کیدیور . ورتاق سنه‌نوباکار بر
قاردینالک سرانیده اوشاقلرک سفره‌سندده نفعه‌لانیور .
فقط ریه‌رانک روحی بومیسکین حیاته قائل‌انق ایچون
یابیل‌میشدر . استادی اوکا یالکیز صنعتک سرلری
دکل سلاح قوللاء، نک‌ده اصولی اوکره‌میشدر .
بناء‌علیه قازان‌ایان فی‌رجه‌سی-آتاراق‌سلاحی قوشانیور
واقبالی عسکرلکده آرابوب بولاق ایچون جربدن حربه
قوشیور . فقط بومسلکده‌ده بولندی‌لر شیشی ، طالعک
هوس و جهیدر . بوسرکذشت جزائرده یارالانه‌رق
بش سنه محبوس و اسیر حیات کچیرمکه نه‌ایتانیور .
بوندن صوکره ریه‌رایه (یارم) ده (مودن) ده
تصادف ایدیبورز . الآن سایلدر . فقط اوزون
سنه‌لر ، صنعت حقه‌ده‌کی قناعت‌لرینک شدتی تخفیف
اغمیشدر . و آرتق ره‌آلیم یالکیز چیک بر صداقله
طبیعتی تقلید ایتمک کی آسکل‌بور (قوردرز) ی
س-ویبور و آرا شیرا فی‌رجه‌سندده‌کی سرتلکی غائب
ایتمک ایچون (رافائل) ی (آله‌غری) ی قوبیه
ایدیبور . ایشلری بولنه کیرمک و اطرافنی محاصره
ایدن لاقیدی چنبری براز کتیشله‌مک اوزره ایکن
ایشته اولدیریمی بر رقیب ! دائماً صیقیشدیران ،
تعذیب ایدن و امکنرینی صااوران بر رقیب ..
خوجاسک ، کندیسنک وره‌آلیمک بی‌آمان دوشمانی
(قاراز) .. بو قوی رقیب موجود قالدیخه برشی
یاقی امکانی یوقدر . و ریه‌رانک بولندی‌لر طرز حل
سرود اولاسه بیلله . بیلدر ؛ برکیجه (قاراز)
س-واقده مقتول بولنیور . و ریه‌را باطبع حیدود
وقورصان یاتاغی اولان نابولی‌ده‌در . ریه‌رای
استادینک سقوط‌واقبتندن قوررتاران اوراده تصادفاً
بولندی همشیرسی (وه‌لاسکز) در . (وه‌لاسکز) نک
ریه‌رایه اولان دوستانی شایان مرافدر . عجا بو
آغیر باشلی ، آهنگدار و انسانی صنعتکار ؛ اسپانیاده

تورک تارخی تکیفات

قورقود آتا

(تجیب عالم بك استاذنه تحفه تكريم)

اوغوزنامهك نسبت ايدىلدىكى بو ذات، آناطولىده تهربر ويا ترجمه ايدىلن كتاب دده قورقودك اصلى ترتيب ايدن برتورك فيلسوفى در. فى الواقع اثر قسماً ويا تماماً اولسون بو حكيمه اضافه ايديلير. مرحومك تنظيم ايله ديكي اصل اوغوزنامه، اوينورجه در. [۱] روايت كوره قورقود آتا رسول اكرم صل الله وسلم زمانه نيشميش توركستانلى برولى در آناطولى شيوه سيله محرر «كتاب دده قورقود» ي بو ذاتك يازايله سى ايچون هيچ دكلسه تيريز، اوضروم طرفلرندى ياشاش اولسى لازم كاير ولامطوبوع كتاب دده قورقودك مجهول بر آناطولى مترجم اثرى اولدينى قبول ايتك ضرورى اولور. فقط اوينورجه نسخى نره ده وكم يازمش؛ سوكره اوينورجه اوغوز نامه دن بوى آناطولى توركجه سته كيم نقل ايتش؟ بونقطلر بزه عاميله مجهولدر.

«جام جم آيين» دن و «سلاجوقنامه» دن سوكره بزه قورقود آتاي طانيان (فقط اوغوز نامه دن بحث ايتمه رك) روسى تاريخى اولوينى منجم باشى احمد دده نك كتابش دن آكلابورز. فى الواقع (مجايف الاخبار ترجمه سنده (جلد ۳ ص ۲۶۷) منجم باشى، قابى خانلرك بر دولت معظمه تكييل ايدى جكارينه دائر اقدجه قناعتلر وجود اولدينى ايضاح ايدركن ديوركه: «ويشارت آتاز اولان اخبار صادقه دن بريى بودركه شيخ اكبر محى الدين عربى جفر جامع دن واسرار آيات كريمه دن دولت عثمانيه نك علو شاشى والى يوم القيام دائم اولاجنى استخراج و ا دائرة العثمانية فى الدولة العثمانية اده درج ايتش در. بو معنا فن مرقوم اصحاب پينده ظاهر وهويدا اولوب شيخ اكبر، آتى دولت عليه ظهورندن بخش سته اول استخراج ايتش در. [۲] بردخى «ادريس بتليس» (هشت بهشت) نام تاريخنده ذكر ايدركه اول وقتده

[۱] اوينور توركجه سى كرك يازى وركر شيوه اعتباريله توركن و آناطولى لهجه لردن فرقتى در. دها زياده «قازان» شيوه سته ياقين دركه «قوداتقو بليك» و «نخايزنامه» نك طرز افاده سى بوكاشاهددر. تجيب عالم بك نشر ايتديكى «هبة الحبايق» نامنده كى اوينورجه اثره مراجعت. اوغوز نامه نك اوينورجه اصل دن بحث ايدن ساجوقنامه، مؤلفى (يازيجى على) اقدركه مراد ثنائى دورى رجاك عليه سندن در. [۲] محى الدين عربى حضرتلى اساساً ۷۴۷ هـ بدارده كيدر ك خلافت اسلاميه نك بوبوك استناد كاھنى تشكيل و ايرانلر آناطولى بى استيلا ايدن تورك رجا نك اك سطونلى حكومت تأسيسنه موفق اولدينى دورده ككش و تاريخى فراستله استقبالى كشف ايتشدر.

قواله وقرالله اطرافنده كى متردى سوپرونويه باقدينى نغلرله ميه رايه باقوردى؟ معلوم اولان شيى بو خونخوار قابلانك ده مير قافه سته آنجق ولاسكزك كيره بيلمش اولسى و نصايحيله اونى راه نواه چه ورمش بولشيدر.

بركون نابولى قوالى، بر دكانك چامكاننده ريه وائلك رسنى كوروپور و بكنيور. آرتق طالمك وجهه عيوسى كولشيدر. ريه رايه سيرايدى، وبالنتيجه مشهوردر. ثروت و شرف ياواش ياواش كلكده در. بر مدت صوكره روماده (سن - لوق) آفاده سى اعضاءى انتخاب ايدىلن ريه رايه آرتق ثروتك و بولمك ايچنده يوزمكه و حيات سفره. مننده مشق اولغده در. فقط مشق سى، چوق زمان آچ دور مشرك كى كى فساددر. وقوتى، بوغوق، موتافى بر سسله كنجلك كنك قور قونج خيالاتى، عذابلى، عزت نفسك جريحه لرى، وفارى بوشلرك عذابى تفى ايدى جكدر. بوندن بويله، آتشده قيرازيلان، قافاسى قوبازيلان، طاشلانان، فرونده ياييلان، دريسى يوزيلن، طيرناجى سو كوله ن، كوزى اوپولان، چارميجه كه ريله ترك رسنى يابا جقدر: (سن نارتله مى) (سن بول). (سن ساهستين) الخ. بو تون، عذابله اولديريلىن بواعره ريه رايه كى فرجه سندن كچمشدر. بونلر پينته مارتيرلى تا قرون عتيقه ده بيله آرايه جقدر. (برومه ته)، (ايقسيون) و نهايت بو تون فوق البشر عذاب چكنلرك هيسنى بولاجق و اولرك عذابلر نك صيحه لرى چلك بر بورويه اولفله رك بزه دوپور ايتشدر.

ماضي سنده او قورقونق قائله باش باشه ده شدكارى وجودلرك خاطر سيله فان دماغه چيقدجه بوقورقونج اشكنجه لرك، ايكردنج يارازلك، قيريق اعضانك، فيرلامش باغرم صافرك اوزرنده فيرجه سنى بطاشله، عشقه، نشه ايله كزديره جكدر. فقط سحى بو ايشكنجه لرى ياقى ايچون جلداره لزوم يوقيدر؟ ريه رايه نك آثاره على بر مجلوبى واردر. حكم اعداى ويرن ياباسى، انضاد ايدى بر جلادى ترسيم ايدركن سويلى بروطيفه ياديفته قاندر و طابولرند بولره داغما بر موقع آيرمشدر.

ايشكنجه لره، قائل خياللره مجذوب اولان بو آدمك كندى عذاب دورى ده نهايت تكرار كله جكدر. (ماريا روزا) ي، سه وكيلى قيرى (دوزوان دوتريش) بكنيور و آوسترايه قاچير يور. اثر، صنعت، شرف هر شيى يقيلور وسابق قاتلك حيدود وانتقام قانلى آياقلائيور و ۱۶۲۹ سنده بركون ابرار انكيز بر مسورته اورنندن غائب اوليور. برابرينه آلدنى بوك يالكز ايكي خنچر در. بوندى سوكره آرتق ايزي غائب ايدى بورز. دنيور كه يدى سته سوكره آوسترياده اولمشدر. بويدى سته شكارى تعقيبلى كه چدى؟ شكارى نچه سته دوشدى؟ بو تون بورالى قراكتى..

ناميه اسماعيل

قوى قوال آبدال نام بر اهل حال وار ايدى. يكي شير حوالينده ساكن اولوب درويشلى ايله كفتار كو. بلر غزا ايدردى. بركون حضرت خضر عليه السلام ياخود اوليا الله دن بر كيمسه قوال آبدال ايله بولشوب الله تعالى عثمان غازى به الى يوم القيام دائم اولاجى بر ايتدى. قوال، عثمان غازى بيلمى ايدى. اول كيمسه علامتلى خبر ويروب قوال اول علامت ايله عثمان غازى بولدى و مرده ي ايله كده عثمان غازى مسرور اولوب شيدى كى حلاله بر قيلمى ايله بر مشربيه مالكم ديوي ايكيسى ده آبداله عرض بوپورد قلرند تيركا مشربيه بى قبول ايدوب مشيرى يينه كندى لربه ويردى. بعد زمان عثمان غازى اول آبدالاك قطيب خاطرى ايچون كندى سته برزايه بنا ويكي شير قيرنده وافر قري و مزراعه وقف ايله دى. بردخى قديم الزماندن برى روم اينده سيروز قيرنده بر طالع اوزرنده بر كيمسه وار ايدى كه اسمنه كيمسه مارغريت ديرلر ايدى. ايچنده چوق كيشلر ساكن و فلسفه علملر نه مشغول اولورلردى. دولت عليه نك ظهور و اول ديارلره استيلا ايدى جكى استخراج ادب و تجسس واستفسار برله عثمان غازى ظهورندن خبردار اولدولرندن ركاپ ها بولر نه عرض حال كندوب كيمسه اهالى سى و وقف كولرلى ايچون امان نامه رجا سنده اولالرى ايله غازى خضر تلى مراملر نه مساعده بيوردلر. بعد زمان مراد خان حضرتلى اول مالك فتحه قصه بوپورد قلرند ره سالر كاوب اول امان نامه ي ابراز ايله ديرلر ديو برتورك تاريخده منظور اولمشدر. بر دى روسى مؤرخ [۱] تاريخنده ذكر ايدركه قديم الزمانده تركان قبائلى پينده «قورقود آتا» نام اهل حال بر عزير وارايدى. بركون بوپوردى كه [سلطنت، عاقبت اوغوز [۲] خالك وصيتى [۳] اوزره اوغلى قاي خان اولادندن نقل ادب و الى آخر الزمان بردوام اولور]

[۱] روسى تاريخى هنوز بولامادم. مكتشيز معلوملرند مرحوم عارف بك، كندى لرنده اكسيك بر نسخه اولدينى واحد و حيد بك ادرنه ميعونى فائق بك بديلرند تام بر نسخه موجود اولدينى سويله مش ديرلر. [۲] عربيجه كتابلر ده (غز)، تورك تاريخنده اوغوز در. هاهمه تاريخى مقدمه سنده و سلاجوقلر مجنده (ديوان لغات الترك) ده اوغوزلر ده ايتضاحات واردر. (قزوينى) نك آثار البلادته تورك قبائل مشهوره سى اوزر يسه معلومات و يرلشدر. ياقوت حموى نك «معجم البلدان» نده (غز) و (تغزغز) ماده سنده مراجعت اولك بيلير. [۳] بو وصيتى، يازيجى اولنك سلاجوقنامه سنك مقدمه سى صوكنده تفصيل بولوپورز. بو وصيت، تورك تورملرى، سياست غننه لرى صريحاً ناطق در. جنكيزك ياساسى، اوغوز خالك بووصيتندن يقينس اولدينى يازيجى اوغلى تصرخ ايدى بور.